

Hoitokauden pääsesonki on toivottavasti jo ohi kaikilta tarhaajilta. Hunajat on lingottu ja pesät on ruokittu. Vanha nyrkkisääntö siitä, että viimeinen talviruoka-annos pitäisi olla pesien päällä viimeistään 15.9., piti tänäkin vuonna paikkansa.

Ensilumi satoi monin paikoin Pohjois- Keski- ja Itä-Suomeen jo 23.9. Sään kylmentyminen lopettaa talviruuan vastaanoton suurimmassa osassa pesiä, joten toivottavasti tarhaajat saivat syötön tehtyä ajoissa. Kasvihuoneilmioista huolimatta on edelleenkin syytä noudattaa vanhaa perussääntöä. Puolet talviruusta annetaan elokuun aikana ja loppu syyskuun kahden ensimmäisen viikon aikana. Näin tehtynä mehiläiset ehtivät käsitellä ruuan ajoissa, ja keskimääräistä pienemmätkin pesät saavat kennon peitettyä laitakauiltakin.

Oletko hyvä hoitaja? – kykenetkö yhdistämään pesiä syksyllä?

Monet minua kurseilla kuunnelleet ovat toivottavasti jo sisäistäneet tämän, ehkä yhden vaikeimmista mehiläishoitotehtävistä. Kun vastaan tulee ongelmallinen ja/tai heikko pesä elo-lokakuulla, paras ratkaisu on usein pesän yhdistäminen toiseen, jos ongelma ei johdu tarttuvasta taudista. Valtaosa talvitappiosta tulee juuri näistä, jo syksyllä ongelmallisista pesistä, joten niiden talveuttaminen on turhaa. Liian moni meistä ajattelee mehiläishoitoaan pesämäärän kautta. Yhdistetty pesä vähentää tarhauksesta yhden pesän, mutta tekee sinusta

Ari Seppälä

Juuri ennen kuoriutumista kennoon kuolleita mehiläisiä.

hoitajana paremman – myös mehiläisten mielestä.

Usein loppusyksyn yhdistäminen on helpointa tehdä yksinkertaisesti laittamalla pesät päällekkäin. Enemmän talviruokaa sisältävä pesä päällimmäiseksi. Jos heikossa pesässä on mehiläisiä vain muutamilla kakulla, voi pesät yhdistää siirtämällä mehiläiset kakkuineen toiseen pesään. Tämä käy helposti erityisesti silloin kun kahdesta heikosta yhdistetään yksi, joka on riittävän vahva talvelle. Viime talvi oli poikkeuksellisen leuto ja heikotkin pesät selvisivät, se ei kuitenkaan takaa mitään tulevas-talvesta. Mehiläishoitajan tulisi aina hoitaa talveuttamisen perusasiat varman päälle, vain siten talvitappiot asettuvat pysyvästi alhaiselle tasolle.

On markkinoinnin aika – mitä kerrot kuluttajalle

Hunajaa on useimmilla hoitajilla varastossa enemmän kuin muutamaan vuoteen. Nyt on aika panostaa myyntiin. Onhan sinullakin selkeä näkemys siitä miksi hunajaa pitäisi käyttää, ja pystyt kertomaan sen muutamalla lauseella? Ilman selkeää viestiä markkinointi ei tuo tulosta.

Kuluttajista kannattaa tehdä hunajan ystäviä. Parhaimmin tämä onnistuu kertomalla omista käyttökokemuksista ja toimineista resepteistä ruuanlaitossa. Oma vakiotarinani on hunajajuurekset. Uunipannulle perunoi-ta, porkkanaa, erilaisia sipuleita, lanttua, naurista yms. juureksia. Mitä useampia lajeja, sen parempi. Päälle suolaa, öljyä ja hunajaa ja paistetaan uunissa 180 astetta n 1 h, sekoitetaan ainakin kerran paistamisen aikana. Siinä erinomaista, vaihtelua saa maustamalla erilaisilla yrteillä. Nyt syksyllä juurekset ovat parhaimmillaan uuden hunajan kanssa. Jos et ole vielä kokeillut hunajaisia uunijuureksia, kokeile nyt heti, kuluttaja-asiakkaasi kylä huomaa milloin kerrot omakohtaisia kokemuksia.

Nykyisellä paino-ongelmaisen ylensyönnin aikakaudella hunaja ei voi tulla lisäksi uusien käyttäjien ruokavaliota, vaan sillä täytyy korvata jotakin. Maustamisessa rasvaa ja makeuttamisessa sokeria. Molemmilla tavoilla hunaja on selkeästi vähäkalorisempi vaihtoehto. Kuluttajien tulisi oppia että hunaja kuuluu yhtenä osana terveelliseen ruokavalioon. Eikä hunajaa käytetä vain teen makeuttamiseen vaan sillä on paikkansa paistamisessa, marinadeissa ja kahvinkin makeuttajana.

Hunajajuurekset

SML arkisto/Arto Vuorinen

Varroa kuritti pesiä 2014 rankasti

Mehiläishoidon neuvojan puhelimeeni on tullut tavallista enemmän soittoja punkkiongelmista viimeisten kuukausien aikana. Suuria määriä punkkeja laskennoissa, ja punkkeihin kuolevia pesiä.

Tilanne ei ole muuttunut siitä mitä kirjoitin edellisessä lehdessä. Jos pesät ovat vielä nyt syötön jälkeen vahvoja, ne menevät todennäköisesti punkkien puolesta helposti talven yli. Ne pesät jotka ovat heikentyneet huomattavasti syyskuussa, eivät tule selviämään talvesta. Punkkien ja niiden levittämien virusten vaivaamia pesiä ei kannata yhdistää normaaleihin pesiin. Punkki/virusongelman tunnistaa peittosikiöalueelta. Kun peittosikiöalueella on avattuna kennon joista näkyy vaalea, muodonvaihdoksen läpikäyneen mehiläisen vaalea pää (ns. kaljusikiö), on pesässä virusongelmia. Seuraavassa vaiheessa näkyy lähellä kuoriutumista olevia mehiläisiä, jotka ovat kuolleet kennon sisään tai kesken kuoriutumista niin, että vain pää on kennon ulkopuolella. Näiden merkkien näkyessä mehiläismäärä on jo laskenut, sillä normaaleissa pesissä mehiläiset poistavat tällaiset kuolleet niin nopeasti, että niitä pääsee näkemään vain harvoin.

Vuoden tärkein mehiläishoitotyö odottaa – varroapunkkien minimointi oksaalihapolla

Varroa on nyky-mehiläishoidon suurin ongelma, vaikka karhut ovat alkaneet kovan kamppailun samasta tittelistä. Punkkiongelmien ovat yleisempiä, mutta kuitenkin helpompia hoitaa kuin akuutti karhuongelma.

Viime lehdessä käytiin läpi elokuun punkkitorjuntaja. Jos ne jäivät tekemättä tai myöhästivät, voivat pesät selvitä tarhaajasta huolimatta. Mutta oksaalihapotuksen tekemättä jättäminen on monin paikoin lähes sama kuin mehiläisten tappaminen. Oksaalihapotus on tehokkain työkalu mehiläishoitajan työkalupakissa varroapunkkeja vastaan. Se on ainoa nykytorjunnosta joka tehoaa yli 90 % teholla punkkeihin. Mutta näin hyvä teho saadaan vain jos pesät ovat jo lopettaneet sikiöinnin ennen oksaalihapotusta. Kerrankin työ jonka kanssa ei tarvitse hätäillä. Samaa sarjaa puolison ottamisen ja ahvenen kutupyynnin kanssa, kaikkiin näihin ehtii hitaampikin hämäläinen tai muuten vain kiireetön henkilö.

Koska vain harvat vaivautuvat avaamaan pesät sikiötarkastusta varten, täytyy oksaalihapotus tehdä myöhään. Lokakuuta en suosittele lainkaan. Marraskuuta voi jo harkita, mutta joulukuu on paras. Käytäntö sanelee että paras hetki on ennen kuin pysyvää lunta on kymmeniä senttejä. Lumi kuitenkin yllättää usein autoilijat ja tarhaajat. Nastarenkaiden vaihtamisen jälkeen on vielä aikaa oksaalihapotukseen. Tarvittaessa tarhalle mennään suksilla ja otetaan lumilapio matkaan. Alkuvuosi-hapotusta suositeltiin ennen lentojen päättymistä, mutta kokemus on näyttänyt, että paljon parempi myöhään kuin vähänkään liian aikaisin

Oksaalihappoliuoksen valmistaminen

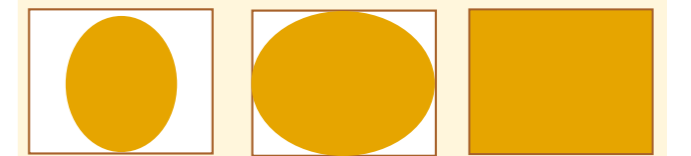
7,5 g oksaalihappoa liuotetaan 1 dl:aan lämmintä vettä, ja liuokseen liuotetaan vielä 100 g sokeria. Annos riittää 3 - 5 pesälle. Säilytä valmis liuos kylmässä, käytä huoneenlämpöisenä. Älä käytä ylivuotista liuosta.

Annostele oikein pesille

Oksaalihappoa laitetaan pesään mehiläismäärän mukaan. Tiputtele oksaalihappo esim. muoviruiskulla mehiläisten päälle kakkuväleihin. 4ml/täysin miehitetty langstroth -laatikon kakkuväli. Puoliksi mehiläisten täyttämään langstroth -pesään 20 ml, täpötäyteen 40 ml. Erittäin vahvaan kaksiosastoiseen pesään voi laittaa maksimimäärän 50 ml.

Kaksiosastosiin farrar -pesiin käytetään samaa annosta kuin LN-pesiin. Yksiosastosiin F-pesiin annetaan vain 3 ml/ täysin miehitetty kakkuväli.

Oksaalihapon annostelu pesille

Puoliksi täynnä 20 ml   **Melko täynnä 30 ml**   **Aivan täynnä 40 ml**

2 -osastoisilla määrä jaetaan osastojen kesken